
Bankarski i Platni Autoritet Kosova

U skladu sa datom ovlasćenjem pod Sekcijom 17.b of UNMIK Uredbe Br.. 2001/24 od 1 Oktobra, 2001 o Izmeni UNMIK-ove Uredbe Br. 1999/20, o Bankarskom i Platnom Autoritetu Kosova i Sekcije 3.3 UNMIK-ove Uredbe Br. 2001/25 od 5 Oktobra, 2001 o Licenci, Nadzoru i Reglativi Kompanija Osiguranja i Posrednika Osiguranja,

U smislu izvršenja Sekcije 6 UNMIK-ove Uredbe Br. 2001/25,

Rukovodec bord Bankarskog i Platnog Autoriteta Kosova, u svom sastanku održanom 28 Juna 2002, prihvatila je sledeće:

Pravilo 27 o Veznim Transakcijama Stranke

Sekcija 1

1. Sfera Pravila

Pravilo primenjuje se na svimosiguravajućim kompanijama i osiguravajućim posrednicima licenciranih od BPK.

2. Legalan Autoritet

Pravilo sprovodi sekcija 56, Glava VIII Uredbe Osiguranja.

3. Definicije

U ovom Pravilu, sledeći izrazi znace:

“Ujedinjene” ili “ujedinjene kompanije” imaju značenje kao što je definisano pod sekcijom 1 uredbe osiguranja. U ovom Pravilu izraz ujedinjeno ili ujedinjene kompanije uključuju dopunske ili dopunska.

“Bord direktora” znaci najvisi rang rukovodećeg tela jedne korporacije sastavljene od članova imenovanih prema glasanju jednakih deonikara. U ovom Pravilu, izraz “bord direktora” odnosi se na:

- a) U slučaju kad se jedna korporacija ili kompanija stvara bord direktora prema postojećim zakonima Kosova,
- b) U slučaju kada strana kompanija inkorporisana u jednoj drugoj jurisdikciji, ali koja je licencirana da vodi poslovanje osiguranja na Kosovu, koja je rezidentna I prihvacena kao takva od strane BPK.

“Bord” odnosi se na bord direktora kao što je definisano u ovom Pravilu.

“Komitet” odnosi se Komitet za Vodjenje Pregleda stvorenog od borda kao što je opisano pod Pravilo 24, o korporisanom rukovodjenju.

“Licencirana Kompanija” ili “kompanija” odnosi se ili na, ili zajedno, kompaniju osiguranja ili kompaniju posredovanja.

“Opisana klasa zaposljenika” definisace se od strane Komiteta za Vodjenje Pregleda, koji treba da obuhvata sve zaposljenike koji cuvaju bogatstvo kompanije ili koji imaju pristup na finansijske informacije kompanije.

“Vezane transakcije stranaka” odnosi se, u opste, na transakciju izmedju licencirane kompanije i osobe koja je u vezi sa tom licenciranom kompanijom, to se odnosi na transakcije izmedju i medju vezanim strankama, kao što je definisano pod ovim Pravilom.

“Seniorni sluzbenik” je sluzbenik najveceg ranga osiguravajuće kompanije ili osiguravajućeg posrednika u smislu ako upotrebi titulu “predsednika”, podpredsednika, direktora menadgmenta, predstavnik zemlje”, “menadzer” ili takve titule ili titular.

“Dopunski” ima znacenje kao definisano pod sekcijom 1 osiguravajuće uredbe U ovom Pravilu, izraz dopunski ukljucuje veznu ili veznu kompaniju.

Sekcija 2

Adoptiranje Politika i Procedura u smislu Transakcija Stranke u Odnosu

1. Odgovornost Borda

Jedan od zahteva za rasterećenje poverenih odgovornosti borda je zabrana i kontrola transakcija stranke u odnosu koje pogadjaju kompaniju. Od borda

zahteva se odmah da stvara Komitet za Vodjenje Pregleda u skladu sa Pravilom 24. Komitet ce, u roku od cetrdeset pet (45) dana od svog konstituisanja, obezbediti BPK sa pisanim politikama i procedurama prihvacenim i sprovedenim za rukovodjenje poslovanja kompanije sa pitanjima koje involviraju transakcije stranke u odnosu u skladu sa Sekcijom 56 Uredbe o Osiguranju i ovog Pravila.

2. Stranke u odnosu

U Sekciji 56 Uredbe Osiguranja i u ovom Pravilu:

Stranka u odnosu znaci osoba koja:

- a) Je direktor ili sluzbenik kompanije ili njegov odnosnik.
- b) Je zaposljenik kompanije ili njegov odnosnik i koji je iz iste klase ili kategorije zaposljenika.
- c) Je vlasnik ili kontrolise, direktno ili indirektno, 10% ili vise glasackih deonica u kompaniju ili njegovog odnosnika.
- d) Je odnosnik kompanije.
- e) Je korporacija ili legalan entitet u kome kompanija ili njeni odnosnici su vlasnici ili kontrolisu, direktno ili indirektno, 10% ili vise njenih glasackih deonica.
- f) Je vlasnik ili kontrolise, direktno ili indirektno, 10% ili vise interesa u zajednickom ulaganju u kome kompanija ili njeni odnosnici takodje su vlasnici ili kontrolisu, direktno ili indirektno, 10% ili vise interesa.
- g) Je vlasnik ili kontrolise, direktno ili indirektno, 10% ili vise interesa u partnerstvo u kojoj kompanija ili njeni odnosnici takodje su vlasnici ili kontrolisu, direktno ili indirektno, 10% ili vise interesa.
- h) Je praktikant koji je revizor ili strucnjak za osiguranje ili savetnik ili njen odnosnik?
- i) Je aktivno angazovan u vršenju revizije kompanije ili njenih odnosnika ili je partner u partnerstvu koji je revizor kompanije ili njen odnosnik.
- j) Je director, sluzbenik ili zaposljenik opisane klase u korporaciji koja je u odnosu sa strankom pod paragrafima gore c) i d).
- k) Ije supruga individualca koja je u odnosu sa strankom pod paragrafima

gore a), b), c) i d), ili pod⁴ pod-Sekcijom 3 ove Sekcije.

- l) Je rođjak ili osoba, ili supruga takve osobe, koja je stranka u odnosu pod paragrafima gore a), b), c) ili d) i koja zivi u istu kucu kao i ta osoba.
- m) Je korporacija u kojoj jedna osoba je stranka u odnosu pod paragrafima gore a) do g) ili gore j) do l), ili pod pod-Sekcijom 3 ove Sekcije ima ili kontrolise, direktno ili indirektno, vise od pedeset (50%) posto glasova koje mogu biti predvidjeni u izboru direktora korporacije.

3. Nastavak statusa stranke u odnosu

Osoba koja, posto je stranka u odnosu, prestaje da bude jedna od pomenutih pod pod-Sekcijom 2 ove Sekcije, bez razlike nastavlja, za namene ovog Pravila, da bude stranka u odnosu kompanije za period od 12 meseci pocevsi od datuma kada je osoba prestala da bude stranka u odnosu pod pod-Sekcije 2 ovog Pravila.

Sekcija 3 Restrikcije o Samom-delovanju kao Poverenika

1. Investiranje i Koriscenje Poverenickog Bogatstva

Izuzev kao sto je obezbedjeno pod ovim Pravilom ili kao sto moze biti dozvoljeno od strane odgovarajucuh direktiva BPK, kompanije koja drzi bogatstvo poverenog kapaciteta, ne sme:

- a) Da investira to bogatstvo ili deo toga na osiguranjima i obavezama izdatih od kompanije ili stranke u odnosu kompanije.
- b) Da upotrebi to bogatstvo ili deo toga u bilo kakvoj transakciji sa strankom u odnosu kompanije.

2. Kompanije koje se ponasaju kao Poverenistva u Poverenju ili Imovini

Kompanije mogu se ponasati kao administrator, primalac ili u bilo kom drugom kapacitetu poverenog poverenja ili imovine u kojima osiguranja su zadržavana izdatih od kompanije ili od stranke u odnosu ako se ispune sledece direktive:

- a) Osiguranja koja uziva osoba za koju poverenje ili imovina se ponasa kao poverljivom ili ako osiguranja su bila vec zadržana u poverenju ili imovinu; pre toga kompanija prihvata poverrenu odgovornost za takva poverenje i imovinu.

- b) Kompanija ili njena stranka u odnosu ne može da proda ili da glasa osiguranja ili da odbije ponudu za njih bez pismene saglasnosti komiteta; komitet mora ubaciti razloge za prodaju, glasanje ili odbijanje u zapisniku.
- c) Komitet će, u roku od prvih petnaest (15) dana svake godine, obezbediti pismeni izveštaj bordu o osiguranjima koja su bila izdata:
  - (i) Od kompanije ili njene stranke u odnosu, zadržana u poverenju ili imovinu od kompanije kao povereno za vreme finansijske godine koja prethodi, i
  - (ii) Daje razloge za svako odobrenje ili odbijanje pod paragrafom gore b).

Sekcija 4

Restrikcije o strankama u odnosu

1. Opste Restrikcije

Izuzev kao što je dozvoljeno pod ovim Pravilom ili prema pisanom odobrenju BPK ili njenih posrtrima, direktno ili indirektno, ne smeju davati svoje poslovanje stranvci u odnosu preko zajma, garancije, odredbe obezbedjenja investicije ili da ulaze u vidu zajma , garancije, odredbe sigurnosti ili investicije bogatstva ili deo toga, ili da ulaze u bilo koju drugu transakciju sa strankom u odnosu.

- a) Stranka u odnosu ili filijala koja je direktno ili indirektno ne sme da da poslovanje kompanije preko zjama, garancije, odredbe osiguranja ili investicije njenog bogatstva ili delo toga, ili da ulazi u druge transakcije sa kompanijom.

2. Specifodne Restrikcije

Kompanija ili njena filijala, direktno ili indirektno, ne sme da:

- a) Ulazi ili sprovodi specifodnu transakciju sa strankom u odnosu koja je odobrena od strane komiteta za razmatranje koja je materijalno manja ili veća od prave trzisne cene specifodiranu od strane komiteta u svom pismenom odobrenju.
- b) Ulazi ili sprovodi transakciju u klasi transakcija sa strankom u odnosu odobrenu od strane komiteta koja je za razmatranje veće ili manje od prave trzistne cene.

- c) Ulazi odobreno ili ne od strane Komiteta u ulazak ili sprovođenje jedne transakcija sa strankom u odnosu koja se sastoji sa primljenim računima, zajmovima, ili osiguravajućim instrumentima uključujući bogatstvo predmet ponovnog sporazuma kupovine.
- d) Ulazi odobreno ili ne od strane Komiteta ili dozvoljeno u skladu prema ovom Pravilu da disponira bogatstvom, u bilo kom neprekidnom periodu od 12 meseci u korist stranke u odnosu ako vrednost bogatstva disponiranja bogatstva za bilo koju stranku je veća od dva i pol procenata (2.5%) ukupnog bogatstva kompanije, ili ako sveukupna vrednost disponiranog bogatstva u korist svih stranaka u odnosu je veća od pet posto (5%) ukupnog bogatstva kompanije kao što je prikazana u zadnjem izveštaju revizora u fajlu BPK, i dok ne bude sa pisanim odobrenjem BPK.

Sekcija 5

Izvesne Dozvoljene Transakcije Stranke u Odnosu

Zabranjene transakcije u skladu sa ovim Pravilom ili direktivama BPK kompanije ili posestrime mogu da vrše transakciju sa strankom u odnosu kao što sledi

- a) Da uplati ili akordira platu, doprinos, opcije lagera, penziju, beneficiju ili stimulacionu beneficiju direktoru ili sluzbeniku kompanije ili bilo kojoj osobi u klasi opisanih zaposljenika.
- b) Da uplati, negocira ili da vrši transakciju doprinosa ili ostalih uplata strucnjaka osiguranja kompanije, vanjskog revizora ili savetnika.
- c) Da obezbedi stranci u odnosu, ne vise ili manje od trzisne vrednosti, proizvode ili usluge koje kompanija ili njeni clanovi takodje obezbedjuju javnosti na ordinaran nacin poslovanja.
- d) Da kupuje ili da prodaje stranci u odnosu imovinu prema pravim vrednostima trzista i koje ne prelazi ogranicenja kao što su opisana pod paragrafom d), pod-Sekcije 4 ovog Pravila.
- e) Da kupuje, ne vise ili manje od trzisne vrednosti, proizvode ili usluge koje stranka u odnosu takodje obezbedjuje za javnost na ordinaran nacin poslovanja.

Sekcija 6

Komitet za Sprovodjenje Pregleda

1. Autoritet za Odobravanje Transakcija Stranke u Odnosu

Kada je dozvoljeno da se uradi tako i kada nije dozvoljeno da se uradi tako prema ovom Pravilu, komitet može da odobri pismeno transakcije stranke u odnosu, ako transakcije, u vremenu sklapanja ili su posebne transakcije ili klasa transakcija. Komisija ne sme da odobri posebnu transakciju ili klasu transakcije koja je:

- a) Unutar klase restriktivnih transakcija u skladu sa ovim Pravilom.
- b) Involviraju prodaju ili kupovinu jednog interesa u nekretnino više nego u interesu zakupca.
- c) Involviraju prodaju ili drugu dispoziciju interesa zakupca u nekretninu koja će prenositi pravo na stranku u odnosu da zauzima nekretninu u smislu fiksnih ili sukcesivnih rokova u periodu preko deset (10) godina.
- d) Involviraju zamenu od jednog ili više sigurnosnih instrumenata izdatih od kompanije sa sigurnosnim instrumentima izdatih od stranke u odnosu kada sigurnosni instrumenti koji su zamenjeni nisu javno istrgovani.
- e) Nedorodna ili opravdano pomodna u obidnom poslovanju kompanije ili njenog clana prema slucaju.
- f) Nije u najboljem interesu kompanije, ili uslo se preko clana u ne najboljem interesu kompanije i njenog clana.

2. Opravdanost Transakcija

Komitet odobriće bilo koju transakciju sve dok bude zadovoljan na opravdanim osnovama, da se :

- a) Uslo u transakciju i da je uzeta na razmatranje, placena od strane kompanije ili njenog clana, a koja nije materijalno veća od trzistne vrednosti.

- b) Uslo u transakciju i da je uzeta na razmatranje, primljena od strane kompanije ili njenog clana, a koja nije materijalno veca od trzisne vrednosti.
- c) U transakciji u kojoj je involviran zajam ili zajmovi od strane kompanije ili njenog clana:
  - (i) Zajam ili zajmovi moraju biti osigurani sa opterecenjem na imovinu koja ima pravu trzisnu vrednost u smislu zadovoljenja zajma do vrednosti razmere 80% ili vecem
  - (ii) Imovina opterecena kao osiguranje nije kategorija nizeg kvaliteta active.
  - (iii) Komitet kod odobravanja transakcije mora da specificira u svom pismenom odobrenju iznos koji konstituise pravicnu trzisnu vrednost opterecene imovine kao osiguranje i razloge za koje se smatra da opterecena imovina kao osiguranje nije kvalitet nize active.

Sekcija 7

Opravdanost Interesa Stranke u Odnosu

1. Kome je namenjena opravdanost

Stranka u odnosu jedne kompanije koja je direktno ili indirektno zainteresovana u transakciju ili u predlozenu transakciju sa kompanijom ili njenim clanom za koju pod ovim Pravilima zahteva se odobrenje od strane Komiteta ili pristanka BPK, mora pismeno da obelodani bordu prirodu interesa stranke u odnosu i do koje mere su u transakciji. Sva ta otkrivanja koja su dostavljena bordu moraju se registrovati u zapisniku relevantnih sastanaka borda.

2. Stranke koje su potrebne da vrse opravdanost

Sledece stranke moraju ispuniti opravdanost zatrazenu pod ovim Pravilom:

- a) Stranka u odnosu kompanije ili njenog clana, uopste.
- b) U slucaju kada jedan individualac koji se smatra strankom u odnosu zbog toga sto on ili ona je suprug/a stranke u odnosu ili rodjak stranke u odnosu i zivi u istoj kuci sa strankom u odnosu, obelodanjenje mora da se ucini od strane stranke u odnosu sa kojim odnos se smatra sa

individaulcem da je stranka u odnosu.

- c) Direktor ili sluzbenik kompanije ili njen clan koji je takodje direktor ili sluzbenik, ili koji poseduje vise od 50% glasackih deonica, korporacija koja je zainteresovana u transakciju ili predlozenu transakciju sa kompanijom ili njenim clanom, mora da otkrije svoj odnos sa zainteresovanom korporacijom kao I prirodu I meru interesa korporacije u transakciju ili u predlozenu transakciju.

3. Kada treba da se ucini opravdanost

Sva otkrivanja koja se zahtevaju u skladu sa uredbama osiguranja dosljedni sa ovim Pravilom moraju se uciniti brzo prema ovim direktivama:

- a) Na prvom sastanku borda kompanije cim predmet otkrivanja je poznat Stranci u odnosu.
- b) Ako sastanak opisan u situaciju kao dolje odrzava se u isto vreme ili cim predmet otkrivanja je poznat, osoba od koje se zahteva da se otkrije, primenjuju se sladeca Pravila:
- (i) Ta osoba treba takodje da se otkrije na sastanku borda na kome je transakcija ili predlozена transakcija prvi put uzeta na razmotranje.
  - (ii) Ako osoba ili korporacija u kojoj ta osoba je director, a nije bila, na prvom sastanku borda, zainteresovana u predlozenu transakciju, ta osoba mora da se otkrije na prvom sastanku borda cim ta osoba ili korporacije postane zainteresovana.
  - (iii) Ako osoba se zainteresuje ili postane direktor zainteresovane korporacije posle predlozene transakcije ili ako se uslo u noj, ta osoba takodje mora da se otkrije na prvom sastanku posle zainteresovanja ili postane direktor zainteresovane korporacije.
  - (iv) Ako osoba koja je zainteresovana u transakciju ili predlozenu transakciju kasnije postane direktor kompanije ili njenog clana, ta osoba takodje mora da se otkrije na prvom sastanku borda posle postanka direktora kompanije ili njenog clana.
- c) Stranka u odnosu od koje se trazi da se otkrije bordu, koja nije direktor kompanije ili njenog clana, mora odmah da se otkrije, da li je otkriven ili nije njemu, kompanija vec treba da je predlozila ili usla u to vreme u transakciju.

- d) Ako osoba koja je zainteresovana u transakciju ili predloženu transakciju koja traži otkrivanje postane stranka u odnosu, posle predložene transakcije ili ulazi u njoj od strane kompanije ili njenog člana, ta osoba mora da se otkrije odmah nakon što interes zahteva otkrivanje i bude poznat toj osobi.

4. Sama-restrikcija o interesima konflikta

Direktor kompanije ili njen član od koga se traži da učini opravdanost pod ovom Sekcijom ne sme:

- a) Da učestvuje u diskusijama ili da glasa na bilo kakvoj rezoluciji u smislu odobravanja ili nepriznavanja transakcije u vezi kog se traži opravdanost
- b) Da bude prisutan na bilo kom sastanku borda dok bord se bavi ili porazgovara o transakciji u predmetu za koju se traži opravdanost.
- c) Da utiče ili da pokuša da utiče na glasanju bilo koje rezolucije u smislu odobravanja ili nepriznavanja transakcije u vezi kog se traži opravdanost.

Odeljak 8

Stupanje Na Snazi

Ovo sadašnje pravilo stupa na snazi 1 Aprila, 2002.

David Weatherman
V.d. Direktor menadžmenta